

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGO, 290
TELÉFON 23994

ADMINISTRACIÓ

RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 19937

CINQUANTA CÈNTIMS

EL DRET DE CUIXA

-Ja m'estan acabant la paciència!

Hitler hi anava fort

Per què triar precisament per a la segona entrevista Hitler-Chamberlain, Godesberg, i no un altre lloc, i de Godesberg l'hotel Dreesen i no un altre hotel? Un poble o altre calia triar, i en aquest poble un hotel o altre, diu el lector. Cert. Però és que l'hotel Dreesen té una història i precisament una certa història i no pas una altra! En efecte: en aquest superb palace a les vores del Rin, pel juliol del 1933, Von Papen hi anà a traïr el general Schleicher i lliurar la República de Weimar i divuit mesos més tard, el 29 de juny del 1934, el Führer hi resolgué estossinar el capità Roëhm i ofegar en sang el complot de l'exèrcit bru! Es veu que Hitler, tot i els seus aires, és supersticiós com una mala cosa. Com la mala cosa que és ell.

EL CONTE DEL PORTUGUES

—Republicans! Si ens salveu, us perdonarem la vida.

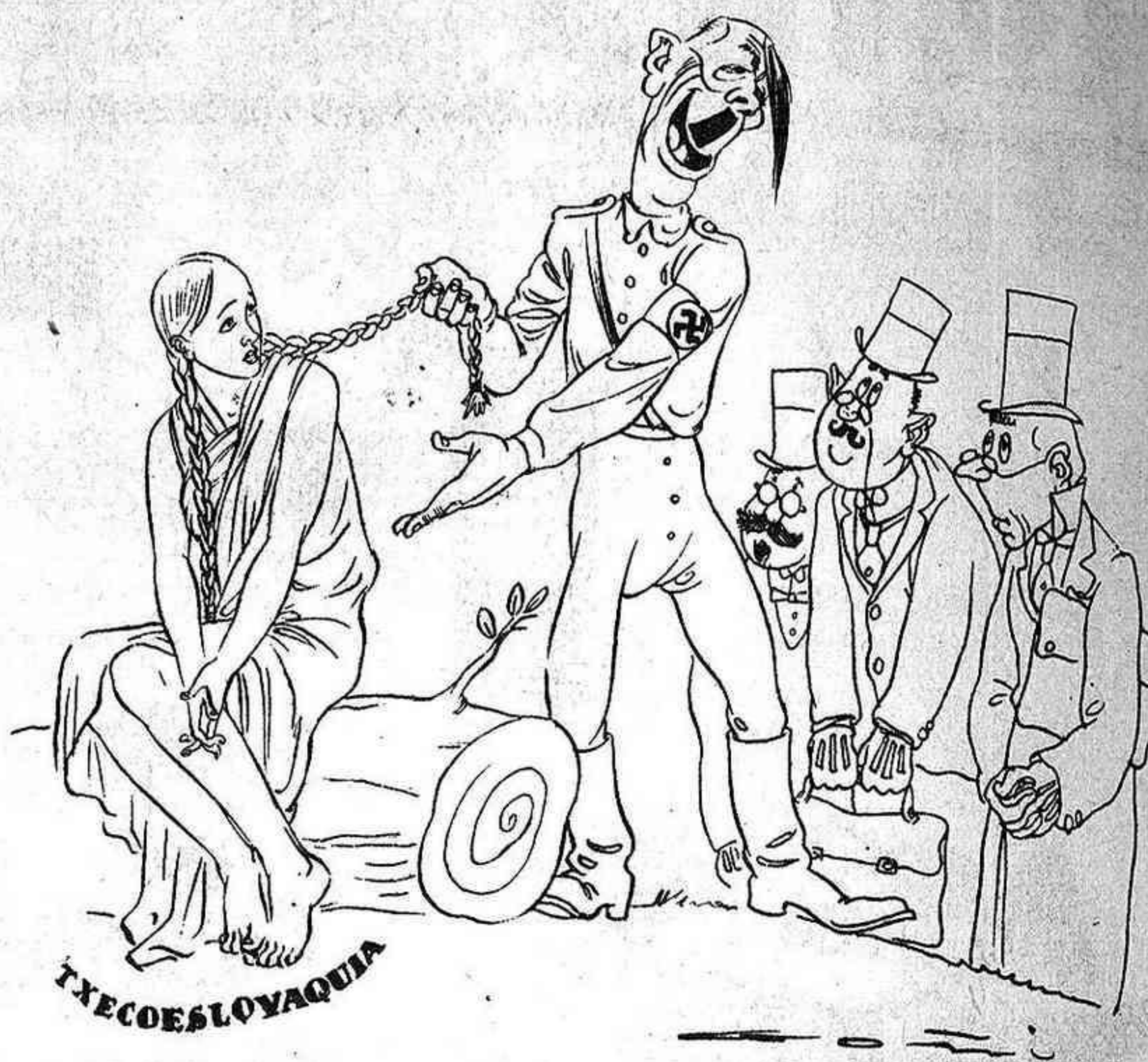
(Dibuix de Porta)

«L'ambaixador de Txecoslovàquia va sortir plorant de l'entrevista amb els ministres francesos»
(Dels diaris)

—Sí, aquí li diuen Boabdil el Checo!

(Dibuix d'Alpresa)

—Jo d'aquesta dona només vull el cap. De la resta en garantiré la independència.

(Dibuix de Goñi)

“L'Esquella de la Torratxa” ALS FRONTS

TOTS ELS COMBATENTS
PODRAN LLEGIR-LA

EP!

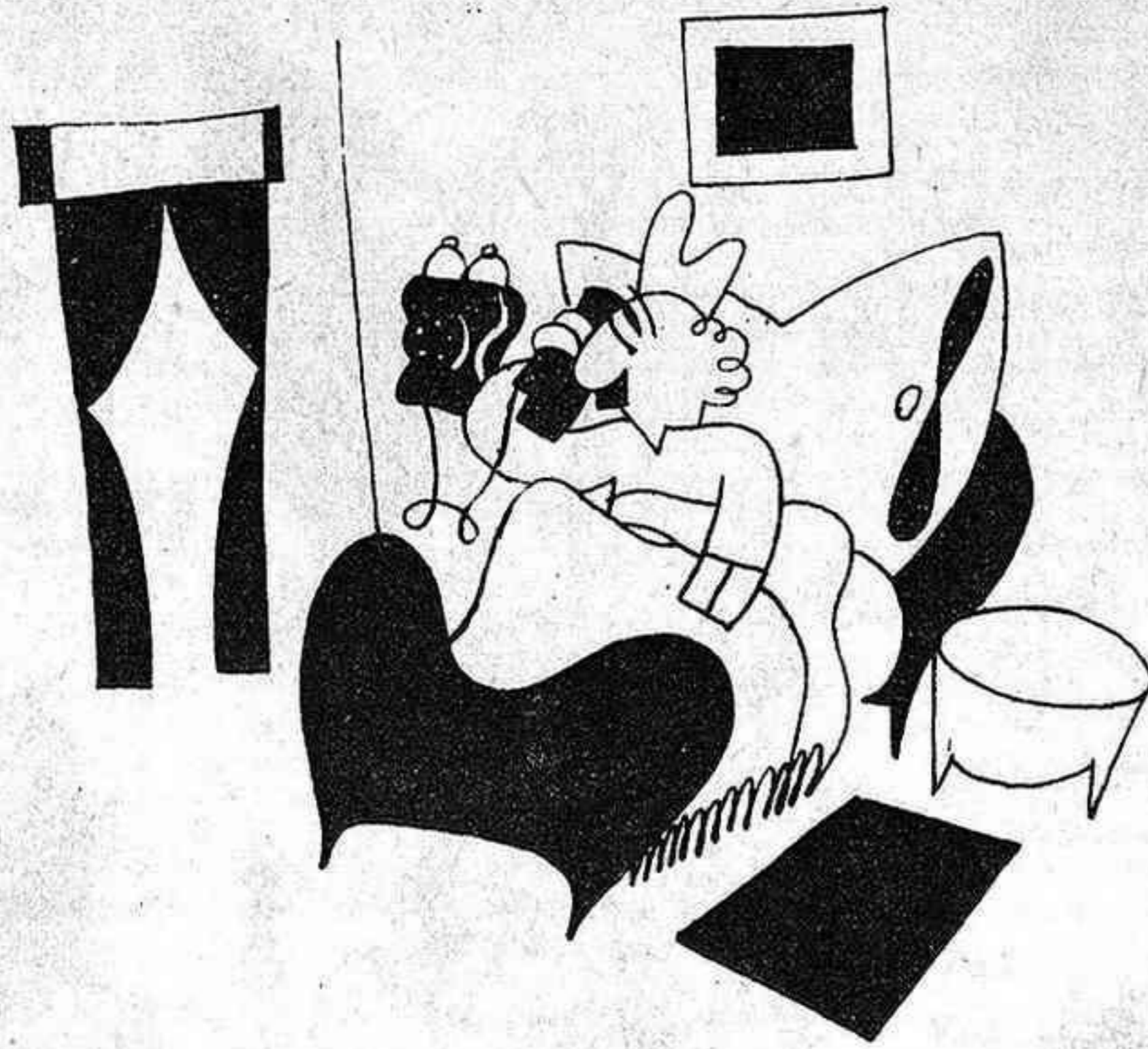
comprant-la, naturalment, abans als

16 nous llocs de venda, 16

que a continuació es detallen:

Falset - Igualada - Manresa - Mollerussa
Montblanc - Perelló - Ponts - Seu d'Urgell
Solsona - Tàrraga - Cervera - Vilanova i la
Geltrú - Puigcerdà - Vic - Tarragona i Calella

**APA, COMBATENTS!
SI NO RIEU ARA, NI MAI!**

—Sí; prou que ho veig que és una bufetada però miri: els meus són voluntaris i no volen marxar.
(Dibuix de Guasp)

E D I T O R I A L

EL REI, LA REINA I ELS VOLUNTARIS ESTRANGERS

A l'Ateneu Barcelonès, que ara se'n diu «Ateneístas de Barcelona» d'ençà que els empleats han col·lectivitzat la barberia i no deixen afaitar-se els socis ni entrar més que als que no són socis, va esdevenir un dia qualsevol de qualsevol any preterit, la següent anècdota:

Acostumava a anar-hi per la docta casa un estratega d'aquells de biblioteca que alternava les activitats de sense feina amb la feïnada d'anar a mirar-se lascivament les dependents de «El Siglo» abans que es cremés.

L'home, però, per no ésser-hi al món no més perquè hi hagi de tot, diuen que en sabia força de jugar als escacs.

En aquesta difícil

ciència frívola havia arribat a allò que en diuen «no trobava contrincant».

Però com hi ha els preceptes religiosos que diuen que la superbia tard o d'hora s'ha de veure col·lectivitzada, al nostre heroi li passava que de tant no trobar contrincant passava el temps i mai no jugava, i com que no jugava, és clar que perdia facultats, o sigui que cada dia en sabia menys.

Això, els contrincants que ell havia refusat en els bons temps, ho anaven observant i tot i no jugant començaven a perdre-li el respecte.

De fet l'heroi anava perdent la moral i substituïnt per una mena de «bluff» aquelles autèntiques facultats seves, tan a

bastament reconegudes i palesades.

Un dia esdevingué allò fatal que havia d'esdevenir. El famós jugador va trobar la mitja taronja, com cada porc troba el seu Sant Martí.

Va aparèixer pels seus dominis un altre estratega que deien que si en sabia tant més quant de jugar a escacs.

Ambdós es defugiën, però la vida els havia atansat perquè xoquessin i varen xocar.

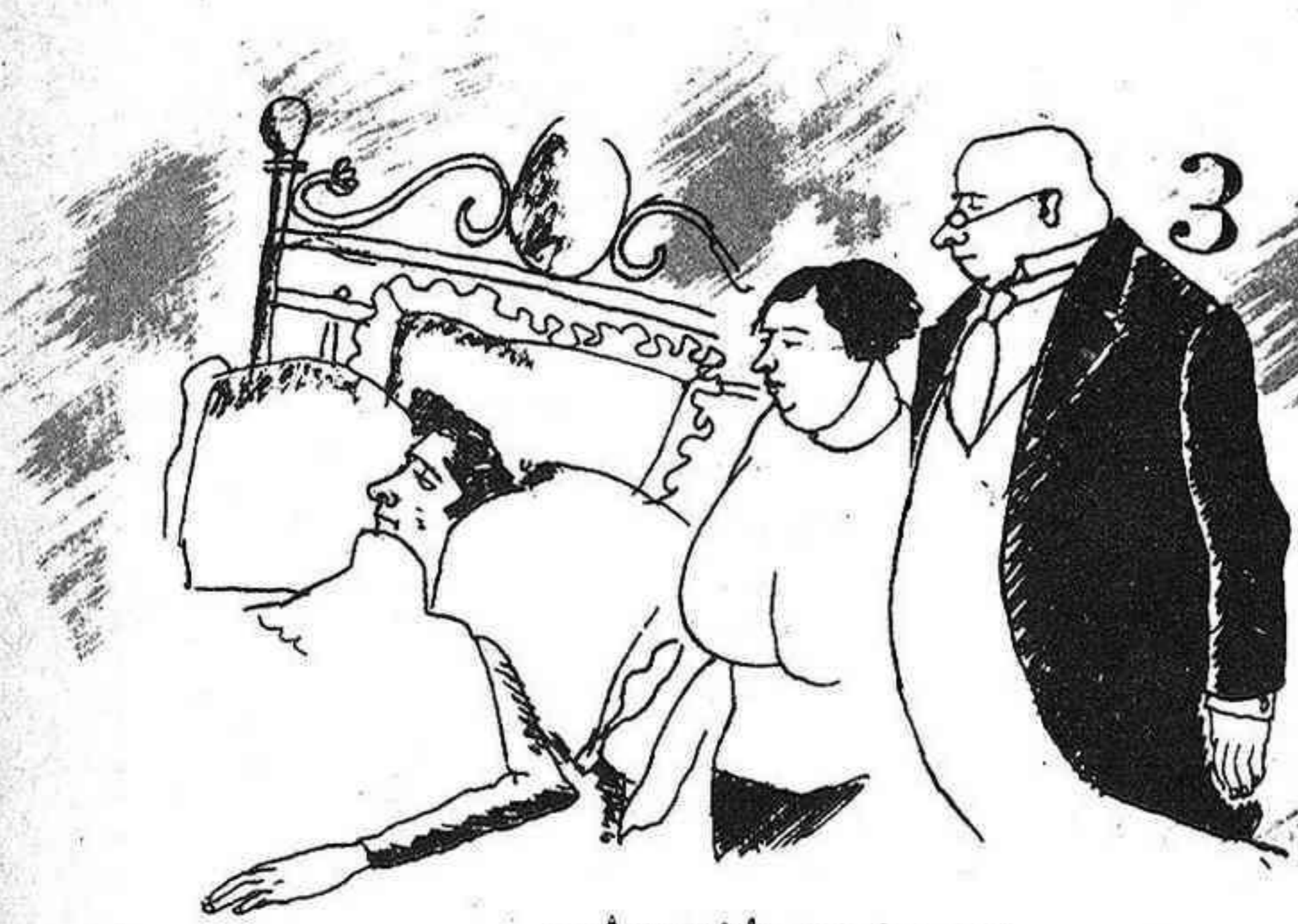
Eren Unitats de xoc.

Estaven fit a fit davant l'escaquer, bloquejats per una expectació general.

L'un va dir abans de començar.

—Ja us dono la reina, vaja!

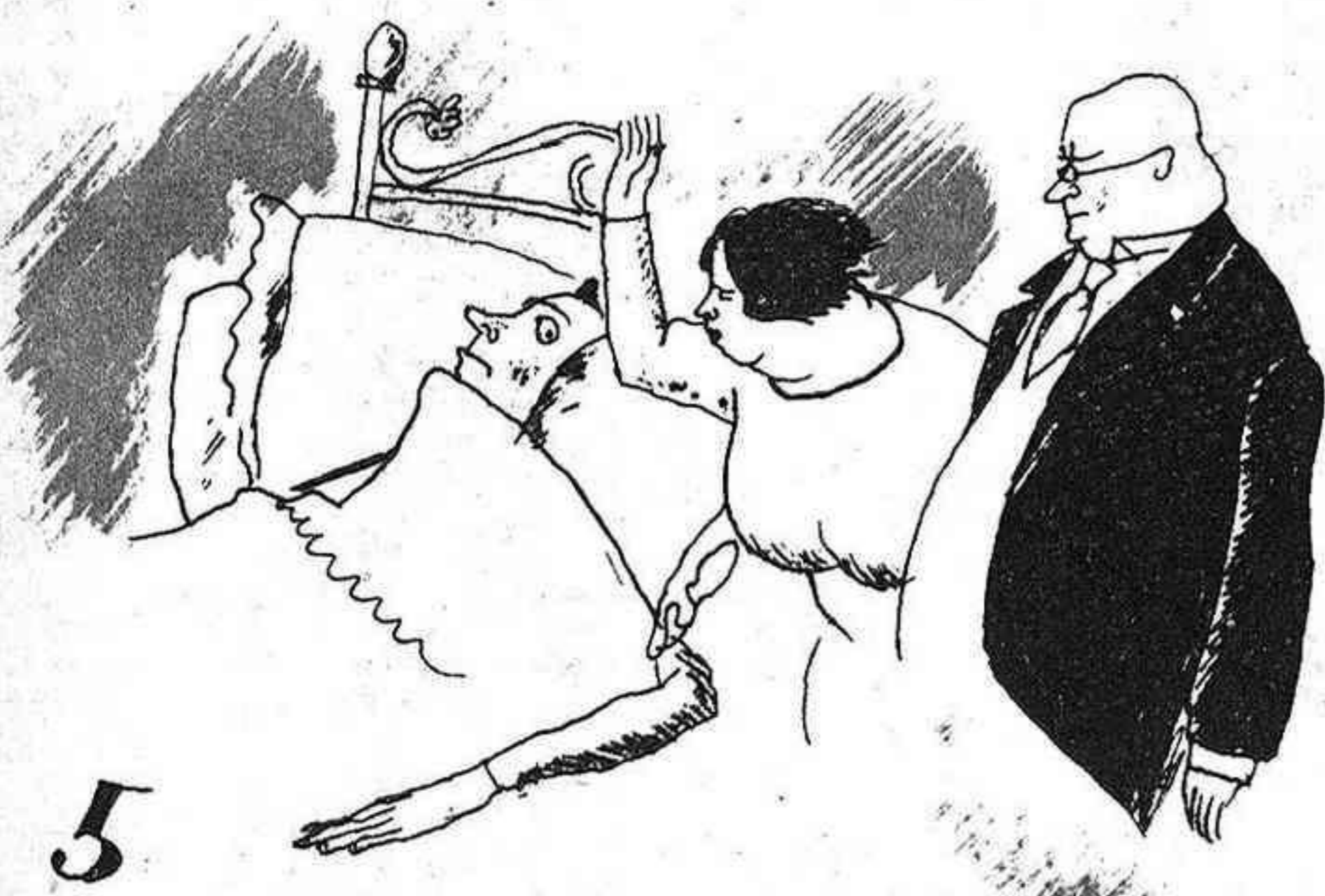
—Doncs jo us dono el rei. A mi a povero no em guanya ningú.

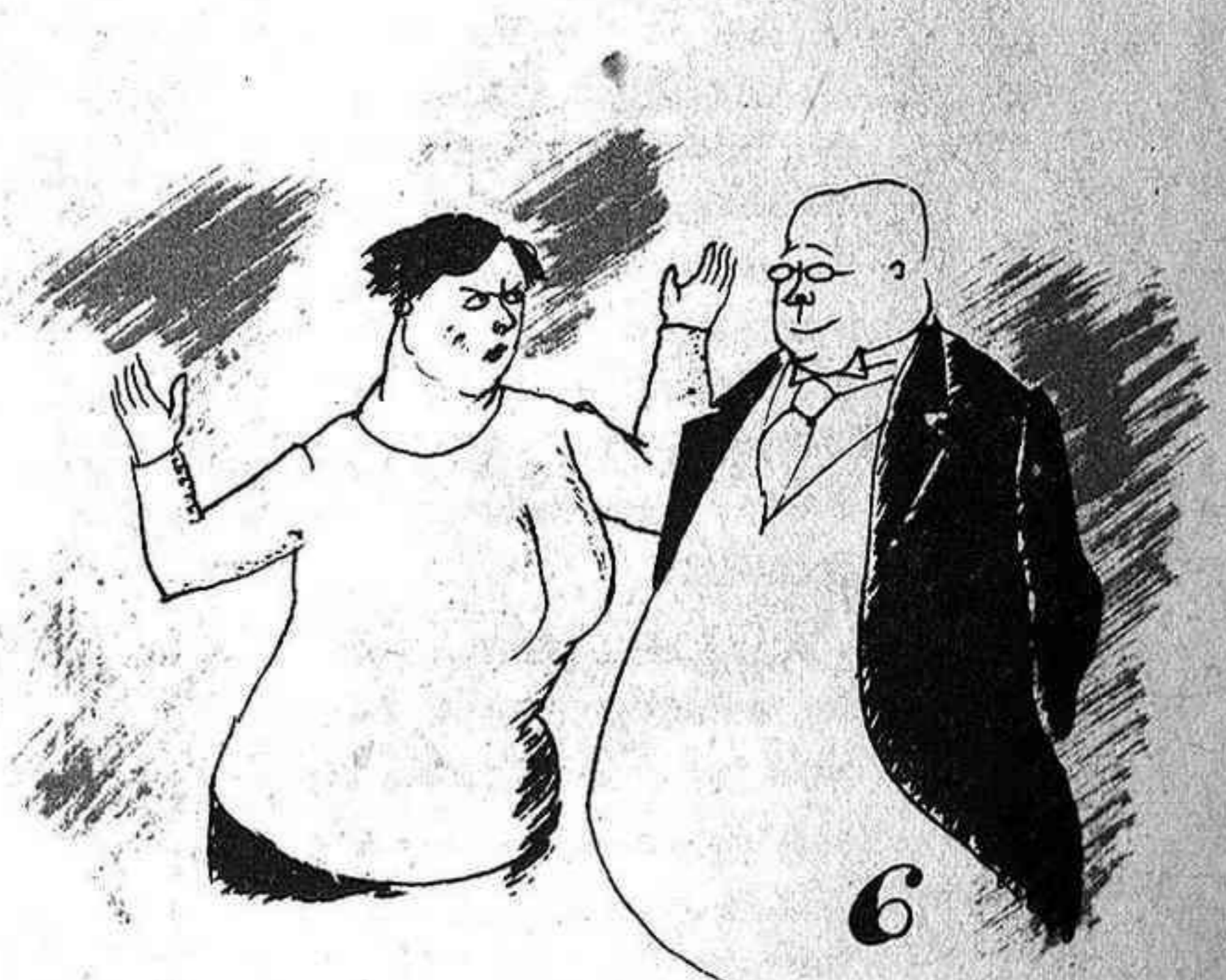
—Aquest home és mort.

—No estic mort, no; que no ho veieu?

—Estás mort i ben mort. A veure si voldràs saber-ho tu millor que el metge.

Les intimitats del führer

Després dels secrets d'alcova,
els secrets de cuina

Nosaltres sempre baixem de l'hort. Llegirem que per segona vegada Chamberlain s'entrevistà amb Hitler i ja ens teniu fent el viatge a Berchtesgaden amb el propòsit d'informar els lectors sobre la històrica visita.

Però la desanimació regnant a Obersalzberg de seguida ens féu sospitar que l'havíem errada. Realment, aquesta vegada Hitler havia donat «rendez-vous» al «premier» britànic a Renània. I nosaltres, que havíem anat a l'altre cap d'Alemanya!

S'imposava una mesura. Les despeses ja eren fetes, calia aprofitar el temps i el viatge. Per què no fer, ens diguérem, un reportatge respecte algun aspecte de la vida íntima del «führer»? El director ens ho agrairà, i nosaltres podrem dissimular la planxa que hem fet.

Els amors de Hitler... El tema no és massa nou. Molts diaris estrangers n'han anat plens. Qui no coneix «fraulein» Leni Riefensthal? Quelcom més nou, més nou... Ja està! La cuina del «führer»!

Què menja per dinar i per sopar l'ogre de Berchtesgaden? Hi ha qui suposa que es menja un parell de criatures ferrades. Però això no passa d'ésser una suposició d'ordre còmic. Amb la gana que té, al Reich no hi quedarien ja criatures, i caldria dictar moltes i moltes lleis fomentadores de la natalitat.

A la recerca de la veritat, hem trucat a la cuina (a la planta baixa, naturalment) del xalet d'Obersalzberg.

El «chef» ens ha rebut amb una certa desconfiança. En dir-li que érem redactors de L'ESQUELLA, però, la desconfiança s'ha convertit en simpatia. Ha resultat que l'home ens llegeix cada setmana. Ves qui ho havia de dir! Viatjant s'aprèn molt.

—Com podeu suposar—ens ha dit entrant en matèria—el «führer» té molta gana. Us sortiria molt car fer-li la vida. Ací a les cuines treballem quaranta persones i encara no donem l'abast.

—Després—observem—l'home deu tenir sempre convidats...

—No ho creieu. Quan invita a algú, a la carta hi posa una indicació: «Es prega portar-vos el dinar». Així, veiérem el pobre Schusschnigg que arribava amb la fiambrega.

—I Chamberlain?

—Ah! Aquest, com que es va marejar com una sopa, no va voler tastar res. Va entrar al despatx de l'amo tot groc i en va sortir més groc encara. Com que havia de tornar a sortir immediatament amb avió, es veu que va considerar que no valia la pena d'asserenar-se.

Emportats pel to de franquesa del «chef», li demanem que ens digui els plats predilectes de Hitler. El cuiner ens confecciona aquest menú tipus, que publiquem en aquesta mateixa pàgina.

—Per acabar, voldriem que ens contés alguna anècdota gastronòmica del «führer».

—N'hi ha una ben oportuna, i us la conto

—Que fas, beneit?

—Mira aquí m'estic remullant-me les barbes!
(Dibuix de Subi)

confidencialment, demanant-vos que no la publiquem sinó a L'ESQUELLA.

—D'acord. Si voleu, signarem un pacte...

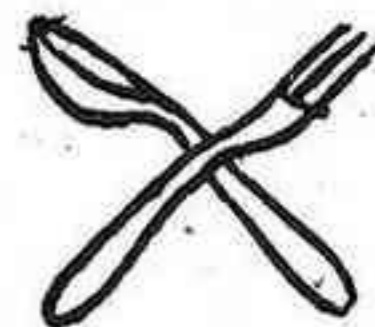
—En tinc prou amb la vostra paraula. Doncs bé: era el primer dia que servirem a taula aquest filet Espanya que us he posat en el «menú». Jo em trobava ací a la cuina, quan sento uns grans crits que venen del menjador. Primerament, com que era dissabte, que és el dia que l'amo té destinat a fer soroll, no en vaig fer cas. Veient, però, les proporcions que l'escàndol prenía, vaig pujar escales amunt... I topo amb el cambrer que baixa amb els ulls fora del cap. «Què passa?», li pregunto. «Que m'ha tirat el plat pel cap, dient-me que això d'Espanya és un ós!», em respon el noi.

—Però que no ho sàpiga ningú!

—No passeu ànsia. Només ho sabrà el «sino» i els quatre que l'aguanten.

(Dibuix d'Alpresa)

MENÚ

Hors d'œuvre Renània
Crema austríaca amb panet de Viena.
Filet a l'Espanyola
Mostassa de Mercuri
Poularde Txecoslovàquia
farcida amb minories,
cuinada a la moda franco-britànica
Salade Danzic
Llagosta Alsàcia-Lorena
amb salsa línica Maginot
Bloc Suïssa
Fruita Colonial
Cafè i tabacs del Congo

VINS

Champagne «Brutus Imperial»
Caves Mussolini
Vins del Rin (riba esquerra)
Aigua mineral de les Mines del Rí

A petició de nombroses famílies

DOS GALANS JOVES EN COMPETENCIA

Les funcions inaugurals del Parthenon deixaren un record inesborrable i no precisament en els espectadors, sinó en els veïns del carrer de Balmes.

Senzillament, que no pogueren dormir. A l'escenari s'entaulà una competència de «pinyol» entre el galan jove Enric Borràs i l'actor de caràcter Enric Guitart. El dos Enrics convertiren el «Gran Galeoto» en un final d'òpera de Mascagni.

Algunes persones que no trobaren localitats, es quedaren al cafè del Parthenon i sentiren des l'allí tota la comèdia. S'estalviaren l'entrada, prengueren cafè... i no veieren la comèdia. Tres avantatges no pas menyspreables.

★

Un director de teatre fou sorprès tot encaparrat damunt d'un manuscrit que ratllava amb llapis blau.

A l'amic que el va interrogar, va respondre-li:

—Estic refent Shakespeare. Sembla mentida les enramitats que aquest animal ha pogut escriure al costat de coses realment bones.

Lector: atura la teva malícia! El director no és en Comelles ni el manuscrit el de «La feréstega domada». Això passava l'any 1900, el director era el famós francès Zecca i el qui ha contat l'anècdota, recentment, ha estat Francis Carco.

★

I com que parlem de «La feréstega», contem un diàleg sentit al Teatre Català de la Comèdia:

—Fixa't, que no hi ha apuntador.

—Ah!, no hi ha apuntador.

—No te n'havies adonat?

—Així, aquests que diuen el text en escena, amb aquesta monotonia, no són els apuntadors?

—No. Aquests són els comedians.

—Els comedians!... Doncs mira, no ho hauria dit mai.

★

Al Còmic decidiren no fer «Las Tocas», perquè un dels autors, el Gutiérrez del Castillo, s'havia fet faccions. Decidiren posar una altra obra... però s'adonaren que la lletra

era també, en part, del senyor Gutiérrez del Castillo. I una altra revista en la qual pensaren, tres quartos del mateix.

Aleshores, ¿és que al Còmic no es pot tirar amunt sense el senyor Gutiérrez del Castillo?

Es veu que sí.

¿No valdria més, d'una vegada, plegar el gènere de la revista pornogràfica, ja que ens surt decididament facciosa?

★

«El hombre que come» ha estat un fracàs. Ja volíem dir nosaltres que això del «hombre que come» resultés cert!...

La comèdia, malgrat les inyeccions gracioses de López Somoza, queia de debilitat.

I ha estat necessari que els del Palace acudissin al repertori. O si no haurien acabat per no menjar ells.

★

Francesc Casnovas anunciava a tothom qui el volia sentir que en «El Imperio de los Gángsters», que havia d'estrenar al Romea, hi havia una mà de trets que rieu-vos de la batalla de l'Ebre.

Els amics li discutien l'oportunitat d'un semblant recurs dramàtic.

—Ja veig els veïns del carrer de l'Hospital, tot alarmats, de cap al refugi—li deia l'un.

I el més bo del cas és que la nit del dimecres de la setmana passada, en què hi hagueren les proves de bateries de costa, un apuntador que viu tocant al Romea es despertà sobresaltat. Immediatament, però, l'home, tranquil·litat del tot, s'hi va tombar.

—Ah! Déu ésser que avui ha estrenat en Casanoves.

★

Ara que hom torna a obrir el Liceu, serà oportú de contar una feta d'un tenor que, a darreries de la temporada passada, hi cantà una òpera francesa.

Aquest tenor, el nom del qual serà gentil callar, ja havia cantat al Liceu temporades enrera. Amb més pena, però, que glòria, car la seva actuació no anà més enllà del debut. El públic li dispensà un acolliment glaçat, amb unes de puntes de protesta.

Furibund, després de la funció, anà a trobar l'empresari:

—Vinc a rescindir el contracte.

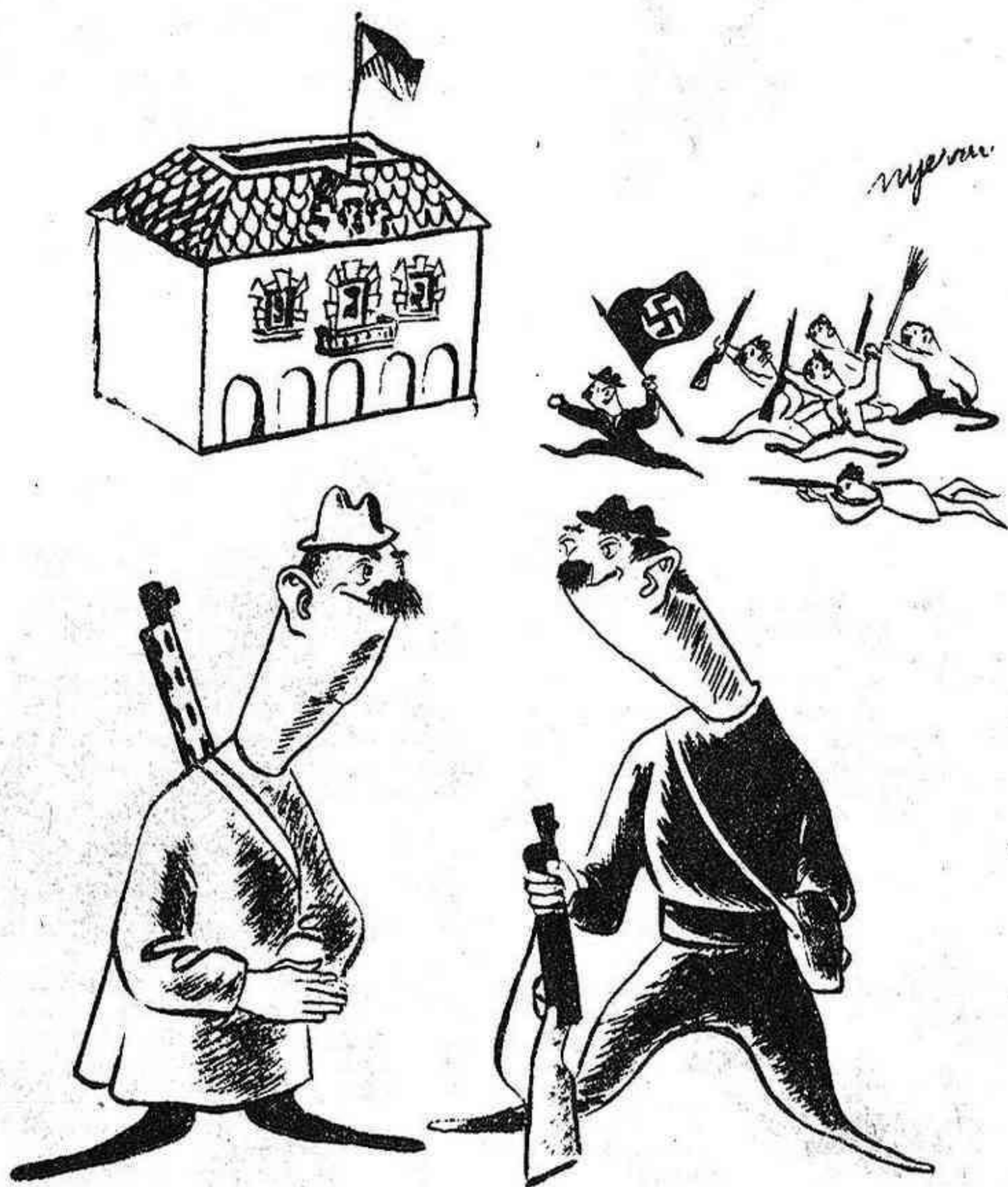
—Com vós volgueu.

—No m'estranya que hagi fracassat, com hi ha món!

—Realment...

—Aquest teatre és sord.

—No; heu fracassat precisament perquè el meu públic no ho és.

EL PROBLEMA DELS SUDETES

—Si tot ens va bé, l'estiu pròxim ja podrem passar-lo en un camp de concentració.

(Dibuix de Nyerra)

O. K. AMERICA!

Entreviu llampec amb l'Estàtua de la Llibertat

Anàvem a Amèrica a entreviar el president Roosevelt, i no l'hem trobat. Això és igual que anar a Roma i no veure el Papa. Està clar que amb el Papa no et pot passar el que amb el President Roosevelt. Quan hom truca al Vaticà i la minyona us diu: «El Papa no hi és», segur que us ensarronen. Perquè el Papa no es mou mai de l'Estat del Vaticà. En canvi, Roosevelt...

Quan nosaltres férem cap als Estats Units, el President estava segurament pescant a qualsevol lloc amagat. Nosaltres renunciàrem a pescar-lo. Havíem, però, de fer un entreviu a una figura representativa nord-americana. Henry Ford? Al Capone? Douglas Fairbanks? Una idea: l'estàtua de la Llibertat!

Ja ens teniu, amb l'ajuda d'una escala dels bombers de Nova York (250 metres) enfilats fins a ran de nas de la famosa figura que dona la benvinguda als visitants de la gran metròpoli americana.

Com que la posició era incòmoda, abreu-jàrem els compliments i anàrem al gra. Un entreviu sintètic, cent per cent americà:

—Què us sembla això de Txecoslovàquia?

—M'he quedat de pedra, amic!

—No ho esperàveu?

—Ja feia temps que m'adonava que em feia vella. Però ara he vist que realment ja no sóc d'aquest món.

—Què opineu de Hitler i de Mussolini?

—No els puc veure.

—Els odieu?

—No, no... Volia dir que per més que allargui el coll, la meua mirada no arriba a Europa.

—I de la guerra d'Espanya?

—Ah! Hi ha guerra a Espanya?

—No ho sabíeu?

—Com que no llegeixo els diaris. De tant en tant, caço alguna notícia per ràdio i prou.

—Vós, senyora Llibertat, sou partidària de l'isolament americà?

—Fermament partidària. M'agrada tant l'isolament, que visc sola en una illa.

—No obstant, no és amb certa emoció que recordeu aquells dies de l'any 18, quan els soldats americans, tremolant la bandera estelada, desembarcaven en terra francesa...

—Jo també l'he vista aquesta pel·lícula. «El gran desfile», no?

—Teniu ressentiments contra Europa?

—Pitjor: tinc factures per cobrar. Porto els deutes anotats en aquest llibre que tinc a la mà esquerra.

—Jo em creia que eren les taules de la Llei.

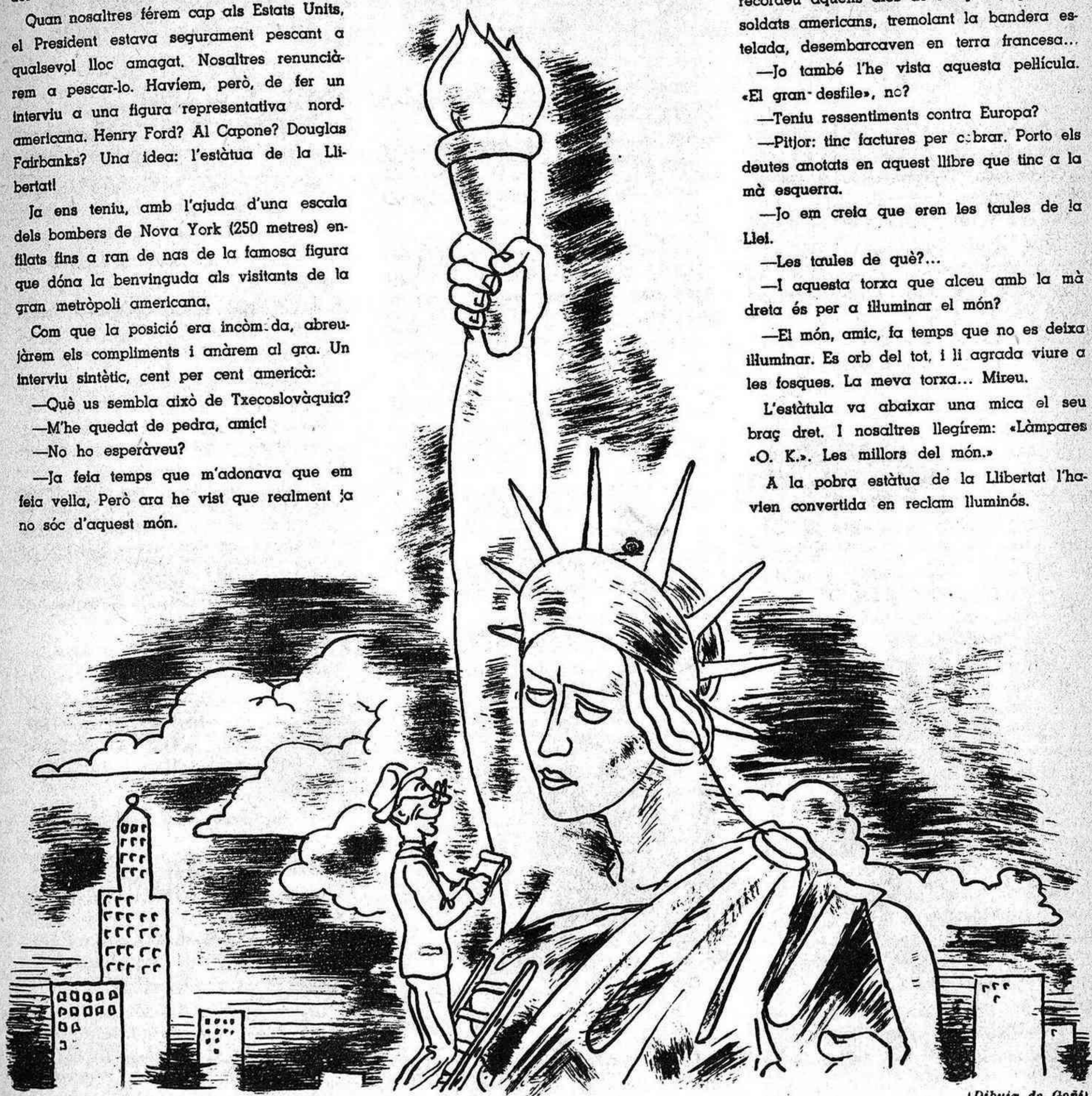
—Les taules de què?...

—I aquesta torxa que alceu amb la mà dreta és per a il·luminar el món?

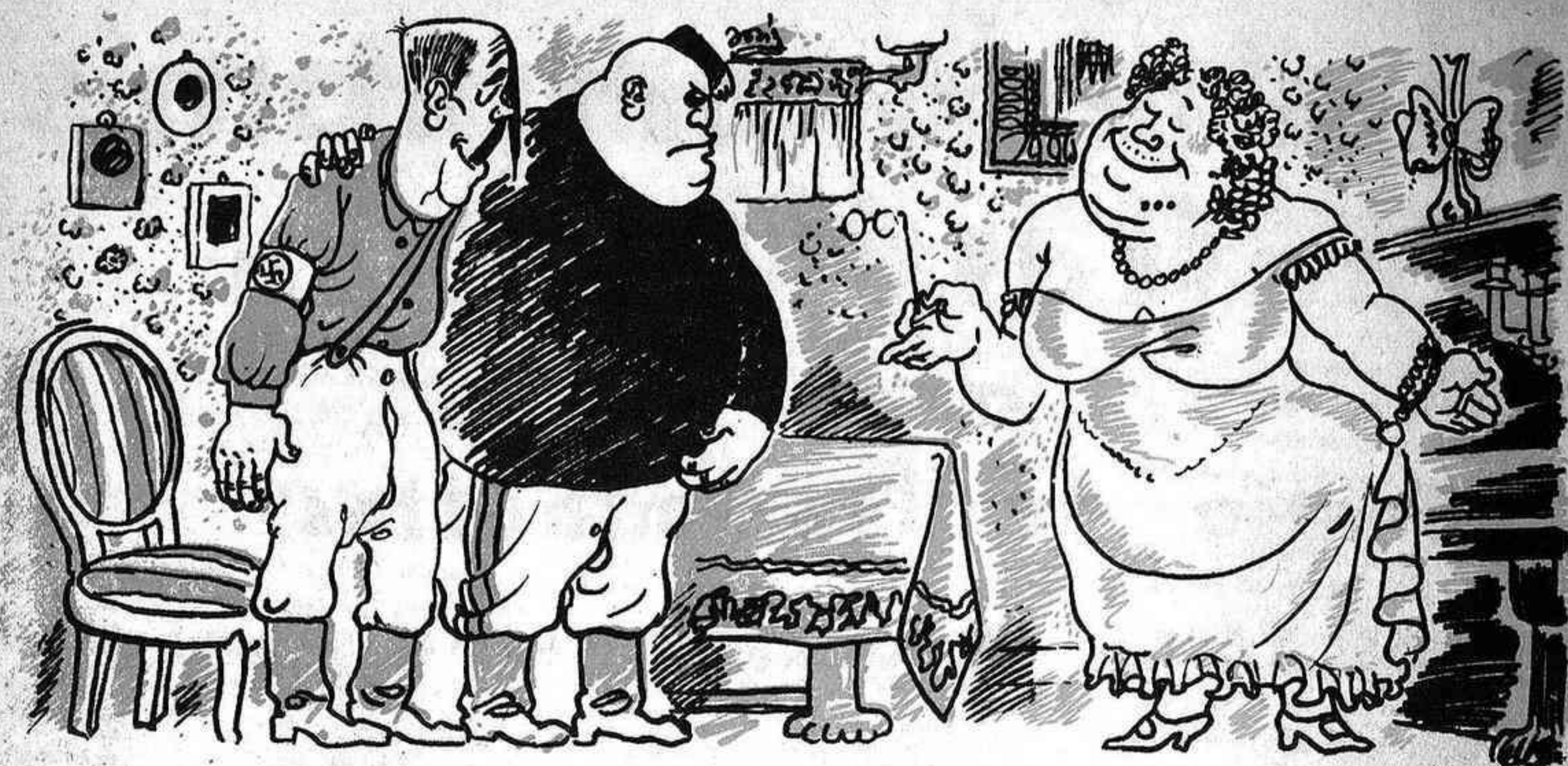
—El món, amic, fa temps que no es deixa il·luminar. Es orb del tot, i li agrada viure a les fosques. La meua torxa... Mireu.

L'estàtua va abaixar una mica el seu braç dret. I nosaltres llegíem: «Làmpares «O. K.». Les millors del món.»

A la pobra estàtua de la Llibertat l'havien convertida en reclam lluminós.

(Dibuix de Goñi)

ACTE I

L'escena figura un menjador-saló de casa seriosa. Al mig, la taula sota la làmpara familiar; a la dreta un piano, amb el grup «L'Amor i Psiquis», al damunt, voltat de cupidos, gossets, cistellets de flors artificials i altres bibelots que uns amics de la casa porten i d'altres amics s'enduen per tal que les existències es vagin renovant. El bufet, no cal dir, sense vaixela, perquè es podria trencar; en un recó, un pedestal amb un pitxer de vidre d'aquells anomenats «canyes», amb flors artificials i una gran llagada; damunt la taula un camí de taula i un centre, també de taula, amb fruites, també artificials, un divan a l'esquerra; cortines pesades, però discretes, a totes les portes; a les parets, quadres: una cromolitografia de la «Salomé», de Gérard; amb la palangana als genolls, un Sant Antoni amb una mica de llàntia al davant i el retrat d'un senyor amb monocle en ampliació de les dites de menjador. A les parets, que són de paper clar, hi ha, a més, petites inscripcions en llapis, entreteniments de visitants ociosos, alguns visques, contestats amb altres tants moris, indicati que la senyora de la casa és amiga de tothom. Una de les inscripcions diu en anglès: «An Englishman is no more a gentleman», i firma un francès, Durand. Sota mateix s'hi llegeix la rèplica, en francès, de l'anglès Smith: «Un français est toujours un cocu». Jocs d'esperit i d'atzar! Ambient cosmopolita, com es pot veure. En aixecar-se el teló l'escena és deserta.

Se senten dos que xiulen himnes, i entren Adolf i Benito.

ADOLF.—Ves? esta es una casa muy seriosa. Benito. Hay ca tanert mucha educación y portarte como un gentleman. ¿Oyas?

BENITO.—Sí, Adolfo, ma noi non devemo comprometerne e devemos amagare il nostro nome.

ADOLF.—Ja, tu ta diràs al sañort Avions e ich al sañort Canons. No?

LA SENYORA DE LA CASA (entra, grassa i tota bellugadissa, sobretot per sota la roba).—Ola, simpàtics, quant de temps sense veure-us; ja us enyorava; no haurieu pas estat malalts després de la darrera visita?

ADOLF I BENITO (es miren sense contestar, sorpresos, i s'arroncen d'espatlles).

LA SENYORA DE LA CASA.—Precisament hi pensava; si vinguessin els senyors... els senyors...

BENITO.—Avions.

ADOLF.—Canons.

LA SENYORA DE LA CASA.—Ah, ja, el senyor Canons! Ja ho crec; no me'n recordava; doncs deia, si ara vinguessin, tinc... res; *boccato di cardinale*.

BENITO.—Eh?

ADOLF.—Tu ta callas.

BENITO (calla).

ADOLF.—Tienes minorias?

LA SENYORA DE LA CASA.—Senyor! Aquesta és una casa seriosa que no vol compromisos!

BENITO.—Tiral, tiral, noi non sono della boffia; noi tiramo diritto.

ADOLF.—Tu te callas!

LA SENYORA DE LA CASA.—Ah, si és així, si sou persones de confiança i senyors de compromís... tinc un floret, que olè! Però hauran de parlar amb la mare.

ADOLF.—Con su sañora madra de ustet?

LA SENYORA DE LA CASA.—Noool! Amb la d'elles. Es visita de casa; el meu marit les protegeix molt; i ara precisament és ací. Es una senyora molt decent i no vol que les seves nenes es facin segons amb qui. Ja veuran (va cap a la porta i crida). Madame Mariana!

(Entra Madame Mariana. Es una senyora d'anys i estira de la mà tres nenes, les Minories, molt bufones, d'uns quinze anys tocats. Es queden totes cohibides.)

LA SENYORA DE LA CASA.—Veuen? Ja els ho deia jo: tres poms de flors. Això és filet de llenguado. Saludeu als senyors, nenes. (Les nenes fan un saltro i es queden en una pose artística.) Què els sembla?

ADOLF.—¡Kolossalas! Són hicas da ustet?

MADAME MARIANA.—No, pobres filles meves; són filles d'una meva amiga a la que jo protegeixo molt, la pauvre; però com que a mi em protegeix molt el monsieur d'aquesta casa, doncs m'ha dit: Mariana, s'han de col·locar les noies. I jo, pobra de mi, perquè no em retirés la protecció, doncs, he dit a la seva mare que prou d'aquest color i que de mare ja els en faria

Dos senyors de compromís en una casa seriosa

o la qüestió de les minories

COMEDIA EN DOS ACTES, EN CURS DE REPRESENTACIO

jo, i mirin, per a vostès la ganga. C'est chic ça.

ADOLF.—Al sañort da la casa es esta? (senyalant el del monocle).

LA SENYORA DE LA CASA.—No; és un parent seu que va fer el negoci a l'Àfrica del Sud; el de casa no duu monocle perquè fuma puro. Abans s'equivocava i tan aviat es ficava el puro a l'ull com combregava amb el monocle, i després la feina era per obrir les vidrieres. N'hi ha que haurien deixat el vici de fumar; ell va deixar el del monocle. (A les nenes.) El senyor (senyalant Adolf) és un client seriós; a totes les retira si fan bondat. Oi que fareu bondat, nenes?

LES MINORIES.—Li agrada més que no en fem, oi, Adolfo? (li puguen

als genolls, li estiren el nas i l'escabellen tot).

ADOLF.—¡Ja! ¡Ja! ¡Ca traviesas! ¿No es verdat, Benito?

BENITO.—Sí, Adolfo.

ADOLF.—Niñas, vamos a haser mucha broma. Venit e tu también, Benito.

BENITO.—Sí, Adolfo, che faciamo?

ADOLF.—Silensio, ca és un sacreto.

(Van tots, agafen el piano i el tiren pel balcó.)

EL PIANO.—Boooooom... m... m...

LA SENYORA DE LA CASA.—Els bandarres!

ADOLF.—Alto, sañora. Nosotros somos unos gentlemen, y esto es una broma kolossal.

LA SENYORA DE LA CASA.—Ai, perdonin, no m'hi havia fixat; em

pensava que eren uns bandarres. (Surt saltironant amb les minories cap a una porta que dóna a l'interior. Benito es queda assegut on era.)

LA SENYORA DE LA CASA.—I tu, bufó, no fas res? No t'ocupes en res?

BENITO.—Io sono un fiorero.

ACTE II

El mateix decorat

HITLER (surt somrient; al darrera, les noies, totes vergonyoses).

LA SENYORA DE LA CASA.—Què? No li ho deia jo?

HITLER (radiant).—Kolossal!!!

MADAME MARIANA.—Tu revien-dras? La prochaine fois tu aurás des negresses.

TELO

Esquelets

EL PENITENT

De Kerillis, l'ex-amic de Franco, està que treu foc de veure que s'ha equivocat. A la sala dels Passos Perduts de la Cambra es trobà amb altres dos diputats francesos.

—Us ho dic i us ho repeteixo. Cal acabar amb les concessions. Hitler té sobre nosaltres l'avantatge de no tremolar i d'ésser el que ja sabeu...

—Es un avantatge, en efecte —replicà

—Em sembla que estic tocant el violon!
(Dibuix d'Apa)

M. Le Troquer. Jo provo de conservar el seny i fer treballar la raó. Es una inferioritat.

—En tot cas, cal acabar i dir que no. Ja coneixeu els alemanys. Quan són setanta cinc contra un jueu, el maten. Quan són cinquanta contra un austríac, els maten. Quan se sentiran més forts que nosaltres, ens passaran comptes...

—Sembla que torneu de lluny—objectà un que escoltava.

—Perfectament, perfectament; però no és pas perquè hom s'ha equivocat durant molt de temps que cal seguir equivocant-se.

Això era abans del darrer cop de Berchtesgaden. Ara, en comptes de dir no, França ha dit «sí», i Txecoslovàquia hi ha petat. I quan es comença a no tenir un no...

QUE ES L'AUTARQUIA?

Un pagès italià va, per afers, a l'Ajuntament del poble i demana per veure el podestà. Fa mesos que els diaris no paren de fer la propaganda d'un remei que se'n diu l'autarquia. Què és això de l'autarquia? El pagès voldria saber-ho.

—Veuràs —li diu el podestà—: és molt difícil d'explicar; però demà vaig a Roma i veuré el ministre d'Agricultura. Torna dijous que ve al matí.

L'alcalde feixista aconsegueix ésser rebut a Roma pel Ministre i, després de parlar-hi pels seus afers li exposa la dificultat en què es troba per contestar la pregunta que li han fet. El ministre reflexiona, agafa el visitant pel braç i el porta cap al balcó obert.

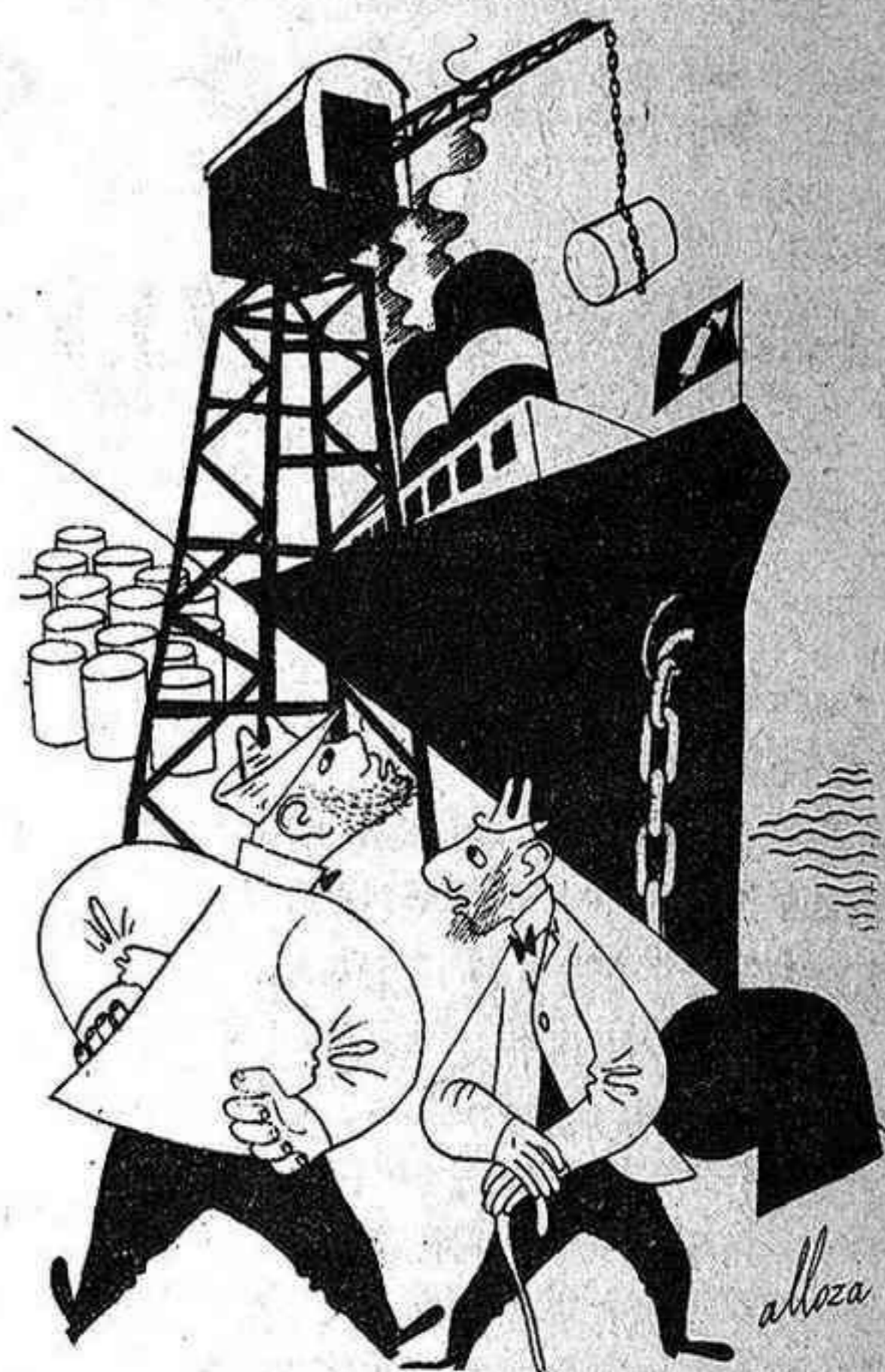
—Es molt senzill. Veieu davant del palau aquest bell auto nou? Amb l'autarquia, d'ací a un any veureu deu autos com aquest en aquest carrer. Dintre cinc anys n'hi haurà cent!

De retorn al poble, el podestà troba el pagès que ja l'espera, i el porta a la finestra:

—Es molt senzill. Veus aquest captaire davant de l'Ajuntament? Amb l'autarquia, d'ací un any n'hi veuràs deu i d'ací cinc anys, cent.

RECORD DE NUREMBERG

Els diplomàtics boicotejaren durant molt de temps les cerimònies «religioses» de Nuremberg. El primer que hi assistí fou l'ambaixador de Polònia, seguit aviat pel ministre de Romania, Comène, actualment mi-

INTERCANVI AL CAMP FACCIOS

—Aquests italians se'ns emporten tot l'oli.

—No exageri; ens deixen el de ricí.

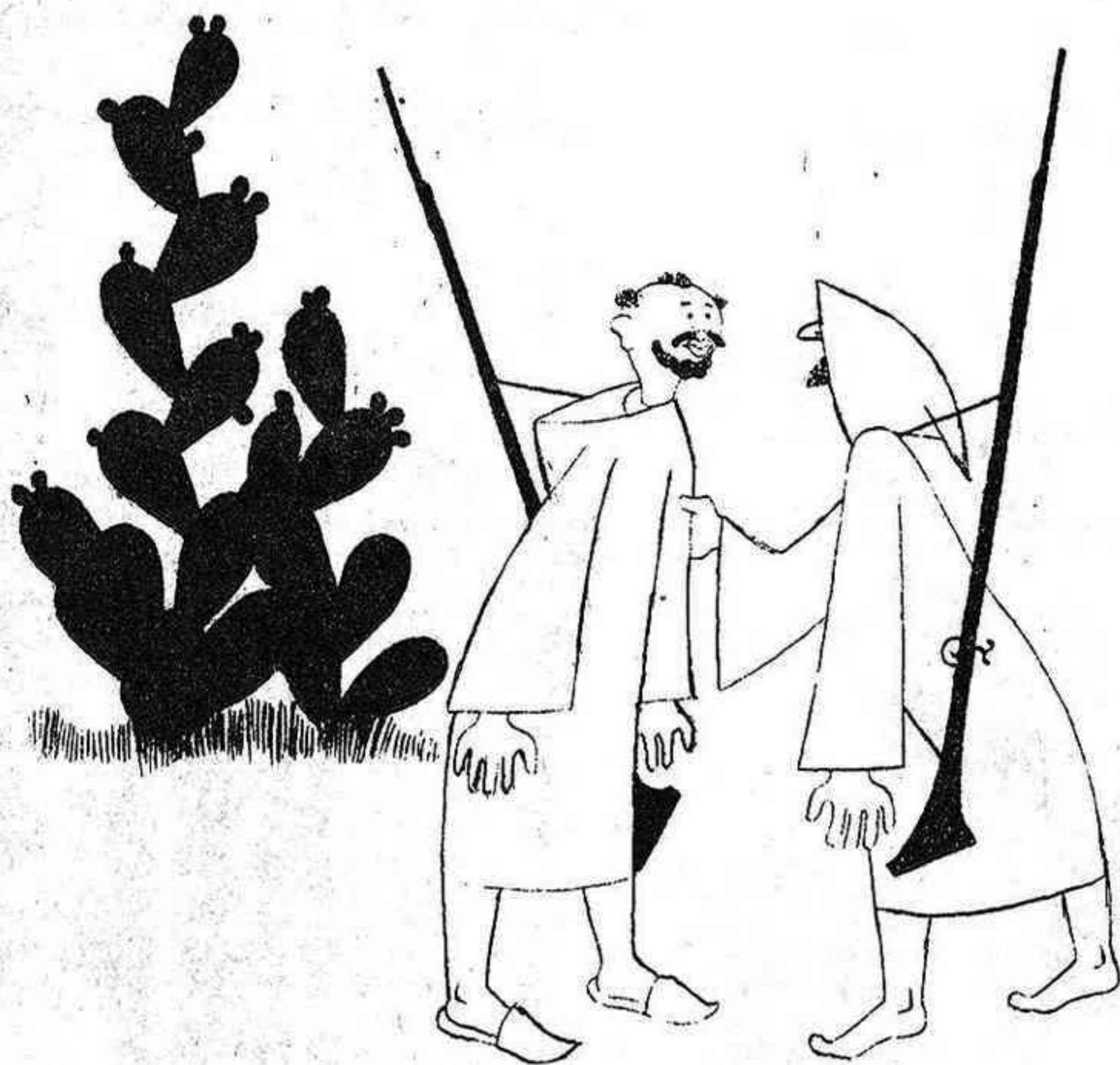
(Dibuix d'Alloza)

nistre d'Afers Estrangers a Bucarest. Durant alguns anys, tot i les invitacions rebudes regularment, els ambaixadors de França i Anglaterra i el ministre de Bèlgica donava la casualitat que, cada cop, es trobaven en vacances en el moment del Congrés.

L'any darrer, no obstant, tot el Cos diplomàtic fou pescat i va haver d'anar a Nuremberg. I aquest any, encara més. Però com que els hotels eren plens i no hi havia lloc per les 500.000 persones, perdó, els 500.000 nazis, els diplomàtics romangueren en els vagons-llits, en els quals havien arribat. Un llarg vagó fou transformat en una sèrie de cambres de bany, un vagó restaurant fou agregat al comboi i tot plegat arreconat en una via morta.

Els matins hom podia veure l'ambaixador del Japó fent compliments al d'Itàlia, tots dos en pijama, davant l'única cambra de bany lliure, tots dos amb la tovallola a l'esquena i els estris de «toilette» a les mans.

Aquest tren era una mena de petita Societat de Nacions, amb més nacions, és clar, i menys discussions i humiliacions. I, a més, si les coses haguessin anat malament, les autoritats alemanyes no havien de fer més

L'AGITACIO ITALIANA A TANGER

—Es veu que s'han cansat de fer-nos fer el moro i ara volen obligar-nos a fer l'«indio».

(Dibuix de Kaldera)

que, sense fer soroll, enganxar una locomotora al tren i en dues hores tenien tot el cos diplomàtic expulsat del Reich.

COM ES FAN ELS DIARIS

La mobilització de les lleves va deixant els diaris en quadre. Això fa que, com que els periodistes han hagut d'anar al front han aparegut, per a ocupar els seus llocs, veritables genis abans desconeguts. D'entre tots, el més genial és sens cap mena de dubte el senyor Roig i Guivernau, nou director de «La Humanitat», conegut entre els seus subordinats per Shakespeare (pronunciats tal com s'escriu), a causa de la seva producció teatral.

L'altre dia el senyor Shakespeare, home d'una energia i un dinamisme totalment fenomenals, armava un escàndol a un redactor perquè no donava l'original prou aviat i li demostrava per $a + b$ que la primera pàgina havia d'estar llesta a les onze de la nit, cosa que no hi ha cap diari del món —segons li objectava l'aclaparat redactor— que ho faci.

—Doncs jo —li contestà el geni de la Premsa i dels grans titulars (set columnes de títol i dues línies de text, cinc columnes de títol i una ratlla de text, deu columnes de títol i cinc línies de text i així successivament), doncs jo he fet primeres pàgines amb vuit dies d'anticipació; sí, senyor, amb vuit dies d'anticipació!

—Devien ésser aquelles que deien «Pastilles Aspaine» —diu que li contestà molt cortèsament el redactor.

—Senyors! Facin el favor d'entrar aquí dins a barallar-se.

(Dibuix de Gofit)

Correu i remeneu

Tony de Reus.—Aquesta vegada heu fet figa. El vostre talent és inconstant, però hi és.

No gosem tornar-vos a dir que insistiu, perquè us tornaríeu pesat.

Vós mateix!

Un altre Runciman.—Es excellent el retall, i com podeu veure en aquest mateix número, si el compreu i el llegiu, cosa que aniria bé per vos o per nosaltres, el fem servir. Gràcies!

Casadevall (Granollers).— Hem rebut la vostra neguitosa lletra i la nova adreça. No cal que us hi amoïneu escrivint-nos cada vegada que canvieu de domicili. Nosaltres us declarem nómada i estem servits. Us aconsellem paciència i moderació. Que ja sou prou gran!

Sobre el que ens dieu que el vostre somni d'aurat fóra ésser novel·lista, ens plau fer-vos ardent que per la nostra banda no hi ha inconvenient de cap mena. Si voleu fer novel·les verticals us aconsellem l'institut Dalmau, i si només les voleu fer horitzontals potser n'hi hauria prou amb el «Linguaphone».

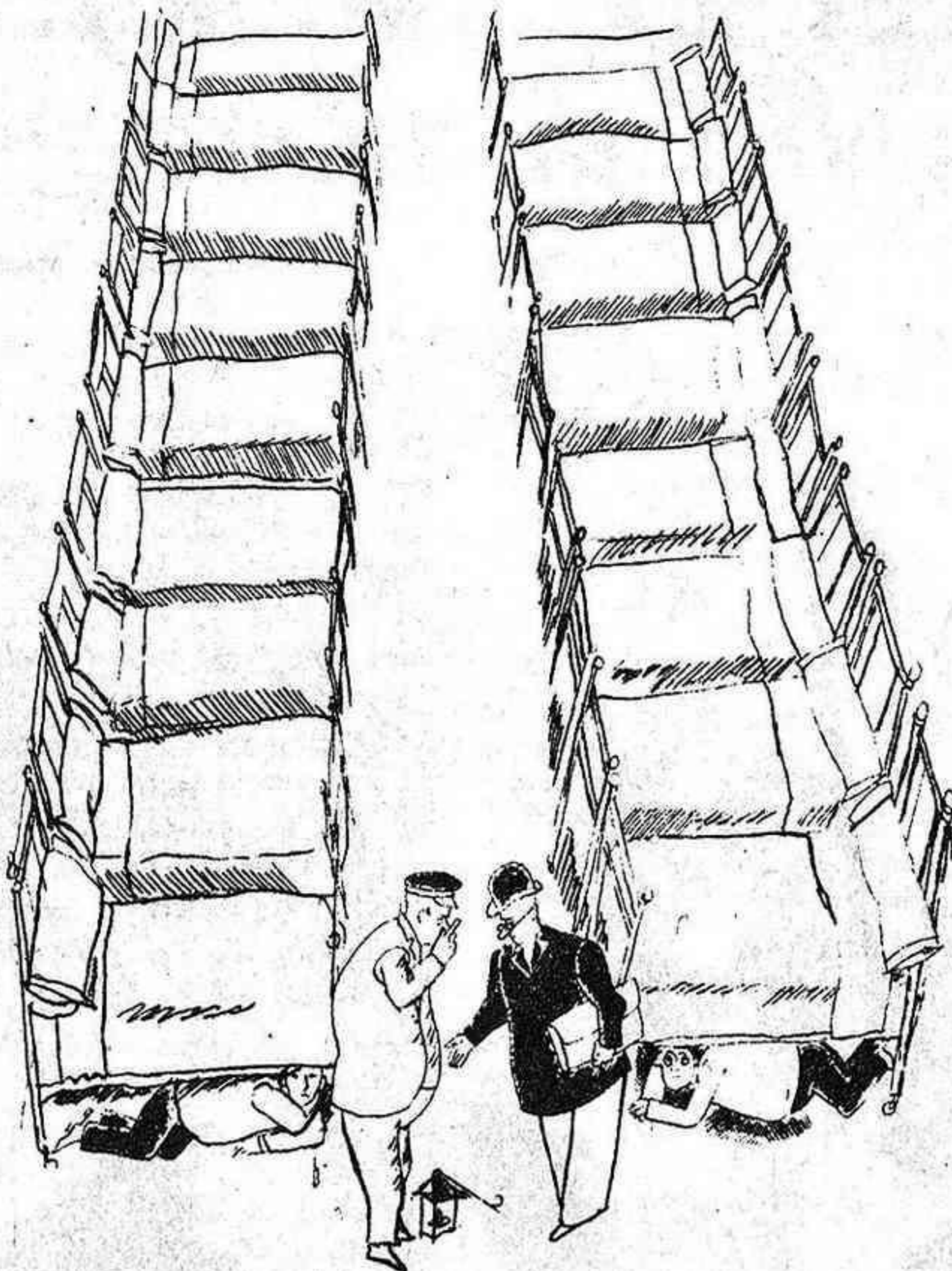
Soler Pla.—Molt agraïts pel vostre document. El farem servir.

Nuet de Riudoms.—Hem publicat reiteradament les bases del nostre concurs.

San Colluga.—La vostra historieta no la entenem. Els dibuixos els hem mirat per tot quatre costats i per cap dels quatre ens agraden.

Tot plegat, però, no ho hem llençat al cove encara... però ho farem un dia d'aquests.

F. Valls.—Farem servir el vostre ninot, però procureu emprar xistos més nous.

EL DORMITORI DELS PACIFISTES

—Xist... que dormen!

--On?

--Dormen sota els llits.

(Dibuix de Narro)

—Es un corruptor de minories!

(Dibuix de Bofarull)

CRONICA DIPLOMATICA

“Las alegres chicas de Berlín -- para soñar -- se van al Rhin”

En el moment d'escriure aquestes quatre ratlles per pur compromís amb les potències estrangeres, perquè no diguin que en les circumstàncies actuals els fem el buid, tota la diplomàcia, àdhuc la del més autèntic gènere anglès que hom pugui trobar a les vorbateries de moda, està que li roda el cap, perquè el senyor Hitler és un dels clients més difícils i ja li poden ensenyar la botiga del dalt a baix, que ell no troba res que li sigui del seu gust, encara que se la quedaria tota perquè no fos dit.

La magnífica solució que era conservar la pau oferint el que no era d'elles, no ha donat resultat a les Grans Potències, que ja havien confeccionat un pla per, quan per a Hitler no fos ja una novetat la possessió de les regions sudetes, pobres, abandonades quasi en la seva nit de bodes, oferir-li les colònies portugueses, ja que vol colònies. Però això que no vulgués seguir les regles i es vulgués posar a repartidor, no ha agradat gaire, perquè és d'una certa mala educació, quan us ho ofereixen tot, demanar més.

★

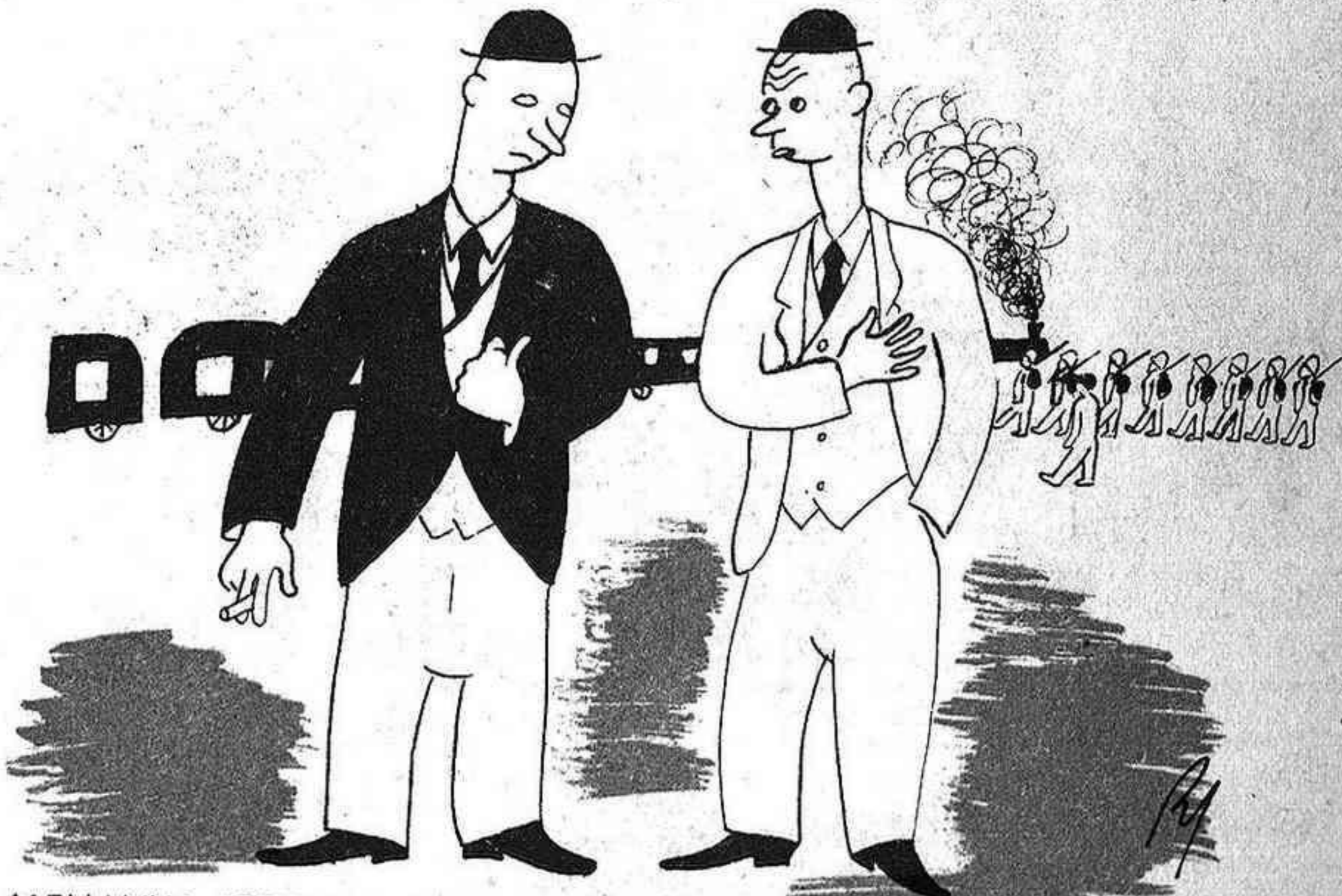
Pel que fa als sudetes, s'ha parlat molt del dret que tenen o no tenen a disposar d'ells mateixos. Aquest dret, en efecte, ningú no els els nega. El que ja no va tan bé és que vulguin disposar de la terra dels altres. Perquè les fronteres territorials txecoslova-

ques són unes fronteres naturals limitades per la carena dels Monts Sudetes. Ara, si els alemanys de l'altra banda varen passar la línia i es varen anar establint al pendent contrari, eren ells els que havien de respectar el país i no voler endur-se'l. D'això, a casa nostra, en diem fer el gitano, i si el problema s'hagués enfocat així ja faria temps

que estaria resolt. Nosaltres, els catalans, per exemple, no demanem pas a Itàlia que ens torni Alquer, a l'illa de Sardenya, tot i que s'hi parla català. Ara, si l'eix està tant per les minories nacionals, no direm pas no.

★

El pla franco-britànic de donar carn a la feru era basat en el principi de la cons-

ALEMANYA REFORÇA LES FRONTERES

—Diu que van a reforçar la frontera de l'oest.
—Per mi, aquests van a buscar bolets.

(Dibuix de Riera)

ciència moral dels sacrificats. Es allò de les baralles entre criatures quan la mare diu al bo: «Dona-li el teu caramel, si tant el vol; demostra-li que tu ets més gran.»

El mateix es va dir als txecs: «Deixeu-ho córrer i demostreu la vostra magnanimitat; després vosaltres podreu dormir tranquils; en canvi els altres, quines nits no passaran!» Quasi unes nits com les d'aquell llorol

Però els alemanys són forts per suportar-ho tot. Es allò que deia aquell: «Damunt la consciència, tot el pes que vulguis; ara, damunt l'esquena, ni un quillo!»

★

Quan l'entrevista de Berchtesgaden el Führer va dir al senyor Chamberlain que la pròxima vegada, en atenció a la seva edat, es veurien a meitat del camí, hom no va acabar d'aclarir si era realment una atenció a l'edat del Premier o bé una impertinència dirigida a l'edat que volia suposar a l'avió. La segona entrevista va tenir lloc a Godesberg, a les ribes del Rin. Per què precisament a la vora del Rin? Hitler somniava amb sotmetre el món a la seva voluntat i ja se sap el que diu aquella cançó:

*Las alegres chicas de Berlín
para soñar
se van al Rin.*

Però segurament no recordava Hitler que quan Mr. Baldwin era primer ministre va declarar un dia que les fronteres d'Anglaterra es trobaven al Rin.

I Baldwin és l'home que va destronar un rei. I un rei germanòfil, de més a més. Encara que no tant com Hitler, és clar.

SAMUEL PICKWICK

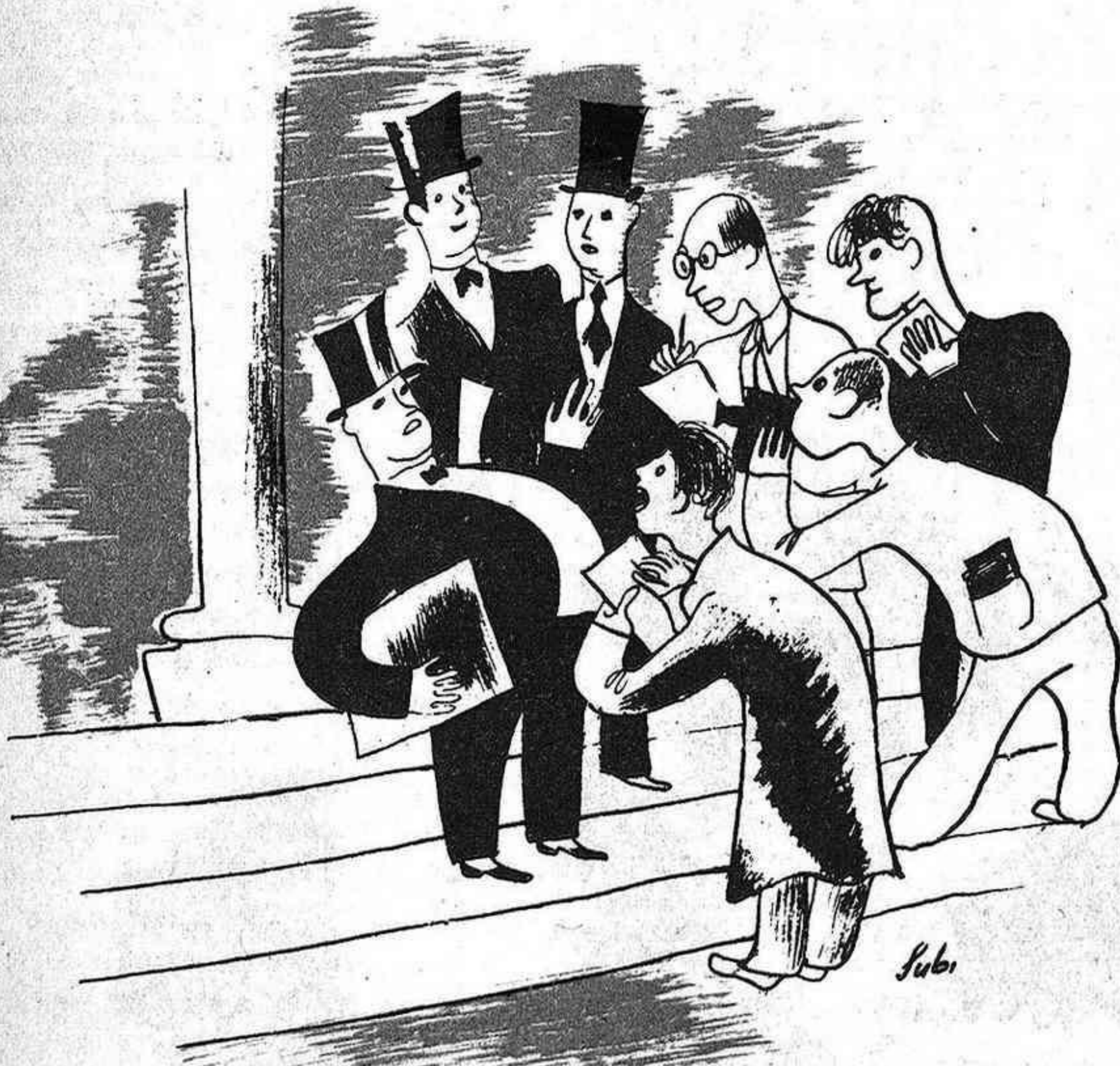
Londres, setembre.

CAMP FACCIOS

—Oi, que no és molt cara la vida?
—No; cada vegada val menys.

(Dibuix d'Allosa)

—Senyors tot va bé, hem assegurat la pau almenys per dues hores.

(Dibuix de Subi)

Mussolini està trist. Que tindrà Mussolini?

En aquests dies Mussolini es troba intensament preocupat. Els seus familiars temen àdhuc per la seva salut. L'home es passa hores i hores anant amunt i avall del jardí de la seva villa, amb una posició imitada de Napoleó i amb cara de trencar-se el cap en les meditacions més profundes.

La veritat és que Mussolini se sent gelós de Hitler. En aquesta cursa folla vers la catàstrofe, el «führer» l'ha guanyat, i de lluny. El «duce», gelós com una «vedette», no s'ho sap acabar.

—Jo, que em tenia per l'home més idiota del món!...—diuen que li han sentit exclamar els seus íntims.

I, naturalment, Mussolini prepara el cop teatral que li farà recobrar la popularitat perduda.

Incendiarà Roma, nou Neró 1938? Partirà a la conquesta de l'Àfrica, nou Alexandre segle XXè.? Assassinarà els seus fills, com qualsevol Papa del Renaixement?

Mussolini està inquiet, freturós... Alguna en deu rumic. Podem témer el pitjor. Es capaç, posat a fer bestieses, de concloure un «gentlemen's agreement» amb Anglaterra.

TEMPESTA DE LLET AL MARROC

Les criatures de pit es neguen a donar l'ídem en defensa de Franco

LES LLEVES TENDRES

Tànger, 25.—Es van rebent noves notícies relatives a la sublevació dels indígenes del Marroc espanyol contra els generals rebels.

L'origen del descontentament és que les autoritats faccioses, en el seu afany de demanar cada vegada lleves més i més joves per tal d'embarcar-les vers la Península, han arribat a demanar les criatures de pit.

Les criatures de pit s'han negat a abandonar els pits de les dides llurs (pits de café amb llet, com a pits que són de dides mores) per anar a combatre a Espanya.

A Ceuta hi hagué un míting de criatures de pit. Hi concorregué una gran criaturada, o sigui gentada. Fou necessari habilitar uns solars llindants per a parc d'estacionament dels cotxets dels assistents al míting. Funcionava, també, un garatge per a dides.

Els oradors s'expressaren tots amb una gran ardència, pròpia de la seva tendra edat. Tots recomanaren la resistència passiva contra els dominadors, amenaçant a aquests amb les més greus sancions...

—Si ens agafen —digué un orador— ens farem pipí damunt d'ells.

Aquesta frase, elevada pel que es veu en consigna, produí un entusiasme indescriptible, volant en l'aire biberons, gorres de c p i queixals de bacallà. Els crits de «pi-pi hurrat» se sentien de deu hores lluny.

NEGOCIACIONS

Tànger, 26.—El general Beigbeder, comissari del Govern rebel al Marroc, ahir va disposar-se a plantar cara a la insurrecció de les criatures de pit marroquines.

Primer, intentà negociar pacíficament amb els protestataris. Rebé una comissió de criatures de pit, a les quals assegurà que Franco les estimava molt i que si les feia venir a Espanya era perquè es fessin grans, doncs

els viatges il·lustren la joventut. Afegí que hom tenia la intenció d'oferir-los tota mena de comoditats en el viatge i que un vaixell-cisterna havia estat convertit en vaixell-bressol, per tal de transportar-los a la Península. Acabà promentent als comissionats que ja vindrien els reis.

Les criatures de pit es mantingueren irreductibles, assegurant que per res del món estaven disposades a abandonar els pits de llurs mares per qualsevol altra llet més o menys mercenària i condensada.

Aleshores Beigbeder, indignat, passà de les promeses a les amenaces i assegurà que es rentava les mans de tot el que pogués passar.

Quan els comissionats foren fora, el general s'adonà que, ultra les mans, havia de rentar-se els pantalons, car les criatures de pit havien practicat en ell la seva famosa consigna.

LA REPRESSIO

Tànger, 27.—Viatgers arribats de les càbiles de l'interior parlen de la duríssima repressió portada a terme per les autoritats rebels contra les criatures de pit que es neguen a anar a combatre a Espanya.

Beigbeder es titula a si mateix el «rei Herodes» i s'ha proposat no deixar viu cap infant menor de dos anys.

Les criatures de pit, per a escapar de la matança, apellen a tots els trucs. El més corrent és disfressar-se d'home d'edat, amb bigotis postissos i barret fort. Aquest truc ha portat un gran desconcert entre la policia a les ordres de Beigbeder, car quan veuen una dona exuberant donar el pit a un individu amb barret fort i bigotis, es veuen incapaces d'aclarir si es tracta d'una criatura camuflada, o bé d'un cas de depravació senil.

(Dibuix de Goñi)

A l'esquena de Franco

Un combatent ens tramet des del front una lletra d'una dona de la zona facciosa adreçada al seu marit, enrolat a la força als rengles italo-alemanys de Franco.

Al dors de la lletra hi ha impresa la següent xerrameca poètica, que deu ésser sortida de la «péñola enhiesta» de qualsevol Peman. Fruïu-ne!

Invocando a la Virgen del Pino

¡Oh Virgen Santa del Pino!
Soy un soldado Canario,
que se marchó para el frente
a vencer al adversario.

Los milagros que has hecho,
son del todo conocidos,
por eso te llamarán
madre de los desvalidos.

Cuando el vapor Valbanera
en alta mar se hundió,
de una muerte segura
a los de Teror libró.

Nuestra Señora del Pino,
muy digna y muy venerada,
nos hará ganar la guerra
tan fiera y tan enconada.

Me encomiendo a tí
y te rezo con fervor,
quiero te acuerdes de mí
aunque no sea de Teror.

Adiós Ciudad de Las Palmas,
adiós Teide, adiós Teror
y adiós Virgen del Pino
haz que vuelva vencedor.

Es un sagrado deber
de todo buen militar,
ir al frente a luchar
hasta morir o vencer.

En el campo de batalla
lucharé con valentía,
rechazando la metralla
que el enemigo vertía.

Desalojaré trincheras,
venceré al adversario:
llevo sobre el corazón
un bonito escapulario.

Todo soldado de Franco,
requeté o falangista,
se alegrará de vencer
al ejército marxista.

No me importa la metralla
de mi fiero adversario,
tengo como protectora
a la Virgen del Rosario.

Aunque regrese manco,
aunque cruce el mar,
yo quiero ir a luchar
por el Gobierno de Franco.

Tu defiendes el honor
de nuestra España ultrajada,
y serás el salvador
de nuestra Patria amada.

Para el campo de batalla
a luchar me quiero ir
y reemplazar la novia
por un bonito fusil.

No te quiero olvidar,
no te quiero aborrecer,
yo quiero ir a luchar,
yo quiero ir a vencer,
después me quiero casar
contigo un amanecer.

SRITANY A' CA' BENDYTERA
LETNEU

—Tot ho vaig perdre menys l'honor.
—Doncs miri; nosaltres tot al contrari!

CINQUANTA CÈNTIMS